

Θέμα 5ο: Σάββατο 9 /Κυριακή 10 Νοεμβρίου 2024

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Είναι γνωστό ότι εκτός από τον ορατό κόσμο που μας περιβάλλει, υπάρχει και ο αόρατος κόσμος που είναι επίσης πραγματικός κι ας μην τον αντιλαμβανόμαστε με τις εξωτερικές μας αισθήσεις. Στο Σύμβολο της Πίστεως ομολογούμε: «Πιστεύω εις ένα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα, ποιητήν ουρανού και γης, **ορατών τε πάντων και αοράτων**». Συνεπώς ο Παντοδύναμος Θεός είναι δημιουργός και του ορατού και του αοράτου κόσμου.

Γι' αυτόν τον αόρατο κόσμο θα μιλήσουμε σήμερα, καθώς μάλιστα στις 8 Νοεμβρίου είναι η γιορτή των Παμμεγίστων Ταξιαρχών Μιχαήλ και Γαβριήλ καί όλων των αγίων Αγγέλων.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

1. Τι είναι οι Άγγελοι;

Μόνο ο Θεός γνωρίζει τι είναι στη βαθύτερη ουσία τους. Σε εμάς έχει αποκαλυφθεί μόνο ένα μέρος της αλήθειας και αυτό αφορά περισσότερο το έργο τους.

Δημιουργήθηκαν από τον Θεό Πατέρα, τον ποιητή του ουρανού και της γης, ορατών τε πάντων και αοράτων, όπως είπαμε ότι αναφέρεται και στο Πιστεύω. Πρόκειται για μία δημιουργία που έλαβε χώρα πριν γίνουν τα αστέρια και το σύμπαν.

Είναι προσωπικές υπάρξεις παρόλο που δεν είναι άνθρωποι. Σε σύγκριση με εμάς είναι ασώματα. Σε σύγκριση με τον Θεό, που είναι άυλος και ασώματος, έχουν σώματα πνευματικά, λεπτά και αιθέρια. Από αυτή την άποψη υστερούν έναντι του ανθρώπου, γιατί δεν έχουν οργανική σχέση με την υλική δημιουργία και δεν μπορούν να συνδέσουν τον υλικό κτιστό κόσμο με τον Άκτιστο Θεό. Ενώ δηλαδή ο άνθρωπος δημιουργήθηκε λίγο κατώτερος από τους Αγγέλους (Εβρ. 2,6), μπορεί όμως και συγκεφαλαιώνει στο πρόσωπό του τον υλικό και τον πνευματικό κόσμο. Κάτι τέτοιο δεν το μπορούν οι Άγγελοι, παρότι δεν είναι αποκομμένοι και άσχετοι από την υπόλοιπη δημιουργία. Για αυτό και ο Χριστός δεν ήρθε στον κόσμο ως Άγγελος αλλά ως Θεάνθρωπος, συνδέοντας στο πρόσωπό Του Θεότητα και ανθρωπότητα. Μετά από τη θεία Ενσάρκωση, η ανθρώπινη φύση απέκτησε μοναδική δόξα και τιμή, ασύγκριτα μεγαλύτερη από αυτήν των Αγγέλων.

Οι Άγγελοι δεν είναι εκ φύσεως αθάνατοι, γίνονται όμως αθάνατοι «ου φύσει αλλά χάριτι» (Μ. Βασίλειος), αποκτούν δηλαδή την προσωπική τους αθανασία μέσα από τη σχέση τους με τον Θεό. Βλέπουν το πρόσωπο του Θεού όσο είναι δυνατόν και υμνούν και δοξάζουν το θείο μεγαλείο (Ιωάννης Χρυσόστομος). Κατά τον Άγιο Διονύσιο τον Αρεοπαγίτη ο αγγελικός κόσμος χωρίζεται σε 9 τάγματα: ΣΕΡΑΦΕΙΜ, ΧΕΡΟΥΒΕΙΜ, ΘΡΟΝΟΙ, ΚΥΡΙΟΤΗΤΕΣ, ΔΥΝΑΜΕΙΣ, ΕΞΟΥΣΙΕΣ, ΑΡΧΕΣ, ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΙ, ΑΓΓΕΛΟΙ.

Στις αγιογραφίες εικονίζονται με μορφή ανθρώπου. Γύρω από το κεφάλι υπάρχει το φωτοστέφανο, σύμβολο της χάρις του Θεού. Στους ώμους τους έχουν δύο μεγάλες πτέρυγες, σύμβολο της πνευματικής φύσης των αγγέλων. Στο δεξί τους χέρι κρατούν ράβδο, σύμβολο του έργου τους, που είναι μεταξύ άλλων να μεταφέρουν το θέλημα του Θεού στους ανθρώπους.

2. Ποιο είναι λοιπόν το έργο των Αγγέλων;

Έργο τους είναι η δοξολογία του Θεού και η επιτέλεση των εντολών Του. Οι Άγγελοι μεταφέρουν το θέλημα του Θεού στους ανθρώπους, τους προφυλάσσουν από κινδύνους και αναφέρουν τις προσευχές των ανθρώπων στον Θεό. Κάθε χριστιανός έχει τον φύλακα Άγγελό του. Όταν στη ζωή μας τηρούμε τις εντολές του Θεού, ο άγγελός μας χαίρεται για μας. Όταν όμως αμαρτάνουμε, ο άγγελός μας στεναχωριέται και απομακρύνεται από κοντά μας. Οι προστάτες Άγγελοί μας, μας βοηθάνε στον αγώνα τον πνευματικό κατά της αμαρτίας. Οι Άγγελοι λοιπόν είναι «λειτουργικά πνεύματα εις διακονίαν άποστελλόμενα διὰ τούς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν» (Εβρ. 1, 14)

Επαγρυπνούν πάνω στους ανθρώπους, μετέχουν στη χαρά του Θεού όταν μετανοεί ένας αμαρτωλός, δε γνωρίζουν την ημέρα της Δευτέρας Παρουσίας, θα είναι όμως οι εκτελεστές της και θα συνοδεύσουν τον Χριστό την ημέρα της ένδοξης παρουσίας Του.

Στις ευχές της κατηχήσεως, λίγο πριν από το Άγιο Βάπτισμα, ο ιερέας παρακαλεί τον Θεό να στείλει στη ζωή αυτού που βαπτίζεται Άγγελο φωτεινό. Από τη στιγμή της βαπτίσεώς μας ο φύλακας Άγγελός μας είναι ο πιο πιστός μας φίλος, ο πιο στοργικός αδελφός μας. Παραστέκει πάντα δίπλα μας, εκτός κι αν εμείς τον απομακρύνουμε με κάποια ανεξομολόγητη αμαρτία μας. Μας παρηγορεί στις θλίψεις, απαλύνει τους πόνους μας, συμπάσχει μαζί μας, χαίρεται με την πνευματική μας πρόοδο. Είναι τόσο δυνατός, ώστε και μόνος του μπορεί να τα βάλει με ολόκληρο στράτευμα.

3. Σε ποια σημεία της Αγίας Γραφής φαίνεται η συνύπαρξη Αγγέλων και ανθρώπων;

- Με διαταγή Αγγέλων (Πραξ. ζ' 53) έλαβε ο προφήτης Μωυσής το νόμο του Θεού στο όρος Σινά, για να τον καταστήσει κανόνα της ζωής και παιδαγωγό για τον υπό την καθοδήγησή του ισραηλιτικό λαό.
- Άγγελος Κυρίου εμφανίστηκε και στον Ζαχαρία, για να του αναγγείλει ότι με θαυματουργικό τρόπο θα αποκτήσει υιό, που θα ετοιμάσει το λαό για την υποδοχή του Λυτρωτή.
- Ο αρχάγγελος Γαβριήλ απεστάλη από τον Θεό στη Ναζαρέτ, για να φέρει το μήνυμα της θείας ενανθρωπήσεως στην Παναγία μας.
- Άγγελος Κυρίου εμφανίστηκε στον δίκαιο Ιωσήφ, για να κατασιγάσει την τρικυμία των αμφίβολων λογισμών που τάραξαν την ψυχή του, εξαιτίας της υπερφυσικής συλλήψεως της Παναγίας μας.

- Κατά τη γέννηση του Σωτήρος Χριστού θεία μελωδία ακούστηκε από τους αγγέλους προς το Θεό «Δόξα εν υψίστοις Θεώ και επί γης ειρήνη εν ανθρώποις ευδοκία».
- Όταν στο τέλος της επίγειας δράσης του Κυρίου είχε αρχίσει η αγωνία του πάθους Του, άγγελος από τον ουρανό Τον ενίσχυε (Λουκ. κβ' 43).
- Τέλος οι άγγελοι πρώτοι έδωσαν τα ευαγγέλια της χαράς το πρωί της Αναστάσεως.

Και στην πιο πρόσφατη όμως **ιστορία της εκκλησίας μας** άγιοι άνθρωποι είχαν την εμπειρία της παρουσίας αγγέλων στη ζωή τους. Ο Άγιος Σπυρίδωνας συλλειτουργούσε με αγγέλους. Το ίδιο γινόταν και με τον Άγιο Ιωάννη το Χρυσόστομο καθώς και με νεώτερους αγιασμένους κληρικούς.

4. Ποιοι είναι οι πιο γνωστοί σε εμάς Άγγελοι και για ποιο λόγο;

Σε εμάς πιο γνωστοί είναι οι Αρχάγγελοι Γαβριήλ και Μιχαήλ. Τον Γαβριήλ τον γνωρίζουμε διότι τον βλέπουμε να μεταφέρει τις χαρμόσυνες αγγελίες του Θεού προς τους ανθρώπους.

Ο Μιχαήλ όταν κάποιοι άγγελοι από αλαζονεία θέλησαν να γίνουν όμοιοι με το Θεό και άρχισαν να πέφτουν και να γίνονται εμπνευστές του κακού, βλέποντας τον αποστάτη που είχε πέσει, φώναξε «πρόσχωμεν», ας προσέξουμε εμείς τα από τον Θεό δημιουργημένα πλάσματά Του τι έπαθαν, αυτοί που μέχρι τώρα ήταν μαζί μας και έλαμπαν από Θεϊκό φως και τώρα έχασαν αυτή τη θεϊκή δόξα και γέμισαν από το σκοτάδι της αμαρτίας. Έτσι η παράδοση λέει ότι σταμάτησε η πτώση των αγγέλων.

Μία ευχή της Θείας Λειτουργίας αναφέρει: *«Ευχαριστούμεν σοι και υπέρ της Λειτουργίας ταύτης, ην εκ των χειρών ημών δέξασθαι κατηξίωσας, καίτοι σοι παρεστήκασι χιλιάδες αρχαγγέλων και μυριάδες αγγέλων, τα Χερουβείμ και τα Σεραφείμ, εξαπτέρυγα, πολυόμματα, μετάρσια, πτερωτά»*. Άρα λοιπόν κάθε φορά που τελείται θεία Λειτουργία δεν είμαστε μόνοι. Είναι μαζί μας ο Κύριος, η Παναγία, οι Άγιοι και οι Άγγελοι. Ψάλουμε μαζί τους τον Τρισάγιο Ύμνο. Οι πιστοί συμπάλλουμε και συνυπηρετούμε το Θεό μαζί με τους Αγγέλους. Η λειτουργία που τελείται στη γη ενώνεται με την ακατάπαυστη λειτουργία που τελείται στους ουραμούς. Το τμήμα μάλιστα της Θείας λειτουργίας μετά την επαγγελία του Συμβόλου της Πίστεως ονομάζεται Αναφορά, διότι η θυσία αναφέρεται στον Θεό, στο επουράνιο θυσιαστήριο και σε αυτά που την ίδια ώρα γίνονται στον ουρανό.

Επίσης, κατά τη Θεία Λειτουργία ακούμε τον ιερέα να παρακαλεί τον Θεό να μας δίνει Άγγελο Φύλακα. *«Άγγελον ειρήνης, πιστόν οδηγόν, φύλακα των ψυχών και των σωμάτων ημών, παρά του Κυρίου αιτησώμεθα»*.

Αν είχαμε πιο δυνατή την πίστη μας στο Θεό, θα αισθανόμασταν πολύ πιο έντονα την παρουσία των πνευματικών δυνάμεων, δε θα νιώθαμε μόνοι και αδύναμοι, δε θα πάσχαμε από κατάθλιψη και φοβίες, ούτε θα ψάχναμε εναλλακτικούς τρόπους αποβολής του άγχους και

ενίσχυσης της αυτοπεποίθησής μας. Ο Θεός μας έχει δώσει υλικά και πνευματικά μέσα, που θα μας βοηθήσουν στην παρούσα ζωή μας αλλά και στην απόκτηση της αιωνιότητας. Είναι στο χέρι μας να τα εκμεταλλευτούμε.

Οι άγιοι Άγγελοι είναι κοντά μας. Ας μην τους λυπούμε με τις αμαρτίες μας κι ας αγωνιζόμαστε να τους μιμούμαστε στην αγία ζωή τους. Καθένας μας ας αγωνίζεται να έχει αγγελική ψυχή, μακριά από το κακό. Και τέλος ας παρακαλούμε τον Αγγελό μας να μένει πάντα κοντά μας, σύντροφός μας και βοηθός μας, μέχρι την τελευταία στιγμή που θα πάρει την ψυχή μας, για να την παραδώσει στα χέρια του Πλάστου μας και να κληρονομήσουμε την Βασιλεία των Ουρανών, τον Παράδεισο.